

CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ŁAZACH

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ŁAZY ZA ROK 2025**

ŁAZY 2026

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami – uchwała się, co następuje....

(Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Asystent rodziny pełni bardzo ważną funkcję w udzielaniu wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Jego działania są różnorodne i zawsze dopasowane do indywidualnych potrzeb danej rodziny, dzięki czemu możliwe jest skuteczne wspieranie jej w procesie wychowania dzieci oraz budowania prawidłowych relacji między jej członkami. Istotnym elementem pracy asystenta jest motywowanie rodziny do podejmowania działań i dostrzegania własnych możliwości. Pomaga on członkom rodziny odkrywać ich mocne strony, wzmacniać poczucie własnej wartości oraz rozwijać umiejętności potrzebne do radzenia sobie z codziennymi trudnościami.

Ważną częścią pracy asystenta jest również wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów oraz inicjowanie działań wychowawczych, które sprzyjają poprawie funkcjonowania całej rodziny. Towarzysząc rodzinie w realizacji tych działań, asystent pomaga jej członkom poczuć większą odpowiedzialność za własne decyzje i aktywnie uczestniczyć w zmianach zachodzących w ich życiu. Jego rola nie ogranicza się jedynie do przekazywania informacji – poprzez własną postawę i działania pokazuje także pozytywne wzorce zachowań, które mogą być wykorzystywane w codziennym życiu rodzinnym.

Dzięki stosowaniu różnych metod pracy asystent rodziny może skutecznie wspierać proces odbudowywania więzi rodzinnych, szczególnie w sytuacjach kryzysowych lub po okresie rozłąki. Takie wsparcie sprzyja tworzeniu bezpiecznego środowiska dla dzieci, w którym mogą one dorastać w atmosferze zrozumienia, akceptacji i troski o ich potrzeby. Istotnym elementem pracy asystenta jest także pomoc w budowaniu sieci wsparcia społecznego, co umożliwia rodzinom nawiązywanie nowych relacji oraz korzystanie z dostępnych instytucji i form pomocy.

W pracy z rodziną ważne jest również wyznaczanie celów i zadań zarówno krótkoterminowych, jak i długoterminowych. Pozwala to mobilizować rodzinę do podejmowania działań, stopniowego pokonywania trudności oraz wprowadzania pozytywnych zmian w ich codziennym funkcjonowaniu. Podsumowując, asystent rodziny odgrywa istotną rolę w poprawie jakości życia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Poprzez wsparcie, motywowanie oraz rozwijanie kompetencji życiowych pomaga rodzinom budować trwałe relacje, wzmacniać więzi oraz skuteczniej radzić sobie z problemami dnia codziennego.

I. Działania wspierające rodziny z terenu Gminy Łazy

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowania systemu pieczy zastępczej, w zakresie określonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spoczywa między innymi na jednostkach samorządu terytorialnego. Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu powierzono realizację tego zadania na podstawie art. 190 ustawy. W Centrum Usług Społecznych w Łazach funkcjonuje zespół do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w ramach

którego działa zespół asystentów rodziny.

1. Działalność asystenta rodziny oraz pomocy społecznej na rzecz rodziny

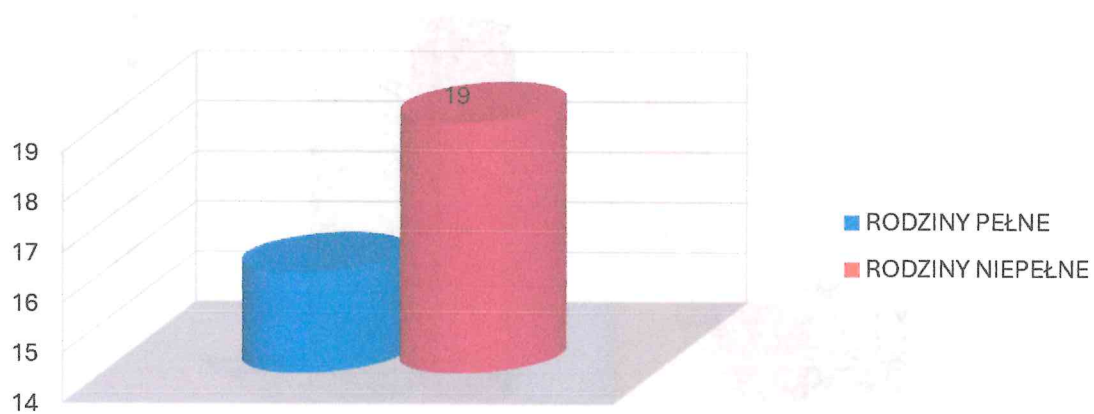
Realizacja działań w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy Łazy w 2025 roku prowadzona była w oparciu o „Program Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025–2027”, opracowany na podstawie obowiązujących przepisów. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podejmowane w jego ramach działania ukierunkowane były na udzielanie rodzinom kompleksowego wsparcia oraz poprawę ich funkcjonowania, w szczególności w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju dzieci. Zadania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej na terenie Gminy Łazy realizowane były przez dwóch asystentów rodziny zatrudnionych w Centrum Usług Społecznych. W 2025 roku z ich wsparcia korzystało 35 rodzin, z czego 16 stanowiły rodziny pełne, natomiast w 19 rodzinach wychowywaniem dzieci zajmował się jeden z rodziców. W rodzinach objętych asystenturą asystenci rodziny współpracowali z 59 dorosłymi członkami rodzin, w których wychowywało się 63 dzieci.

W rodzinach objętych wsparciem liczba dzieci przedstawiała się następująco:

- w 14 rodzinach jedno dziecko,
- w 10 rodzinach dwoje dzieci,
- w 7 rodzinach troje i więcej dzieci,
- w 6 rodzinach dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

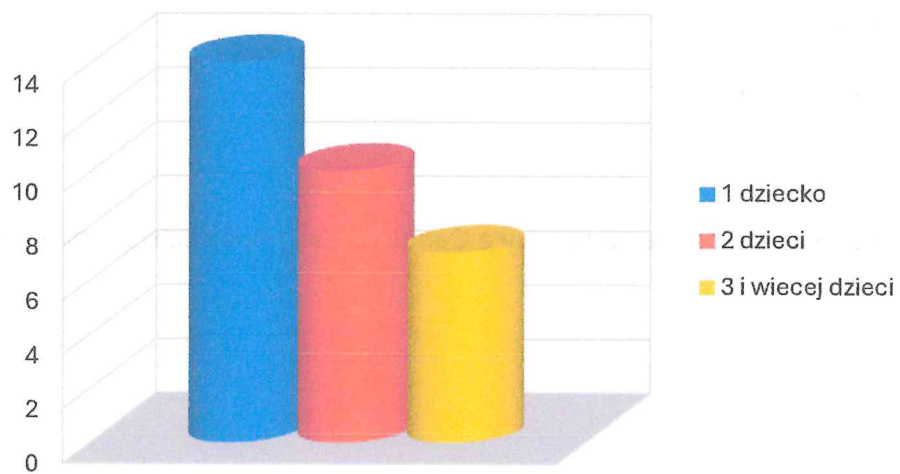
W jednym przypadku dwoje dzieci powróciło do rodziny biologicznej, natomiast w innej rodzinie jedno z trojga dzieci pozostaje w pieczy zastępczej, a pozostała dwójka przebywa w domu rodzinnym. Wśród 63 dzieci wychowujących się w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny: 4 dzieci nie ukończyło 1 roku życia, 3 dzieci było w wieku do 3 lat, 11 dzieci w wieku do 6 lat, 19 dzieci w wieku do 12 lat, 14 dzieci w wieku do 15 lat oraz 12 dzieci powyżej 15 roku życia. Na poniższych wykresach zobrazowano podział rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ze względu na ich strukturę, skład oraz wiek dzieci.

Wykres 1. Podział rodzin na pełne i niepełne.

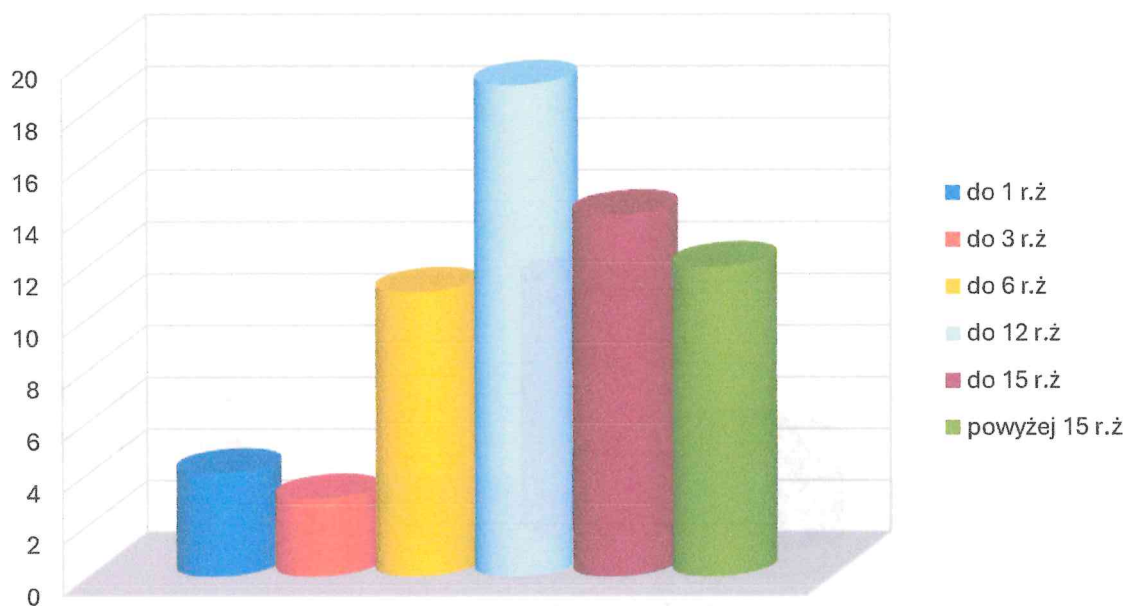

WYKRES 1. LICZBA I RODZAJ RODZIN

Wykres 2. Podział rodzin z uwzględnieniem ilości dzieci pozostających na utrzymaniu.

Wykres 3. Wiek dzieci pozostających w rodzinach objętych wsparciem asystenta.

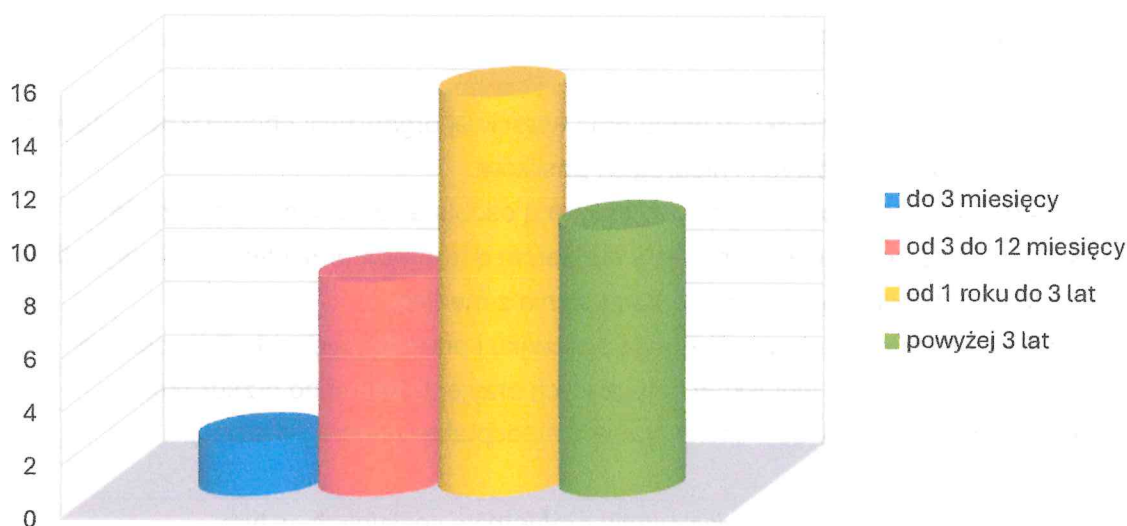
Wsparciem asystenta rodziny obejmowane są rodziny, w których zdiagnozowano problemy związane z prawidłowym funkcjonowaniem i wypełnianiem obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie. W 2025 roku wsparciem asystenta rodziny objęto 8 nowych środowisk, z czego wszystkie rodziny podjęły dobrowolną współpracę w celu poprawy sytuacji swojej rodziny. W tym samym roku w 8 rodzinach zakończono współpracę. Powodami zakończenia asystentury były: brak efektów pracy w 1 rodzinie, osiągnięcie celów z planu pracy w 1 rodzinie, zmiana miejsca zamieszkania 1 rodziny, zaprzestanie współpracy przez 4 rodziny oraz w 1 przypadku osiągnięcie pełnoletności przez dziecko.

Okres współpracy rodzin z asystentem rodziny w 2025 roku przedstawiał się następująco:

- do 3 miesięcy – 2 rodziny,
- od 3 do 12 miesięcy – 8 rodzin,
- od 1 roku do 3 lat – 15 rodzin,
- powyżej 3 lat – 10 rodzin.

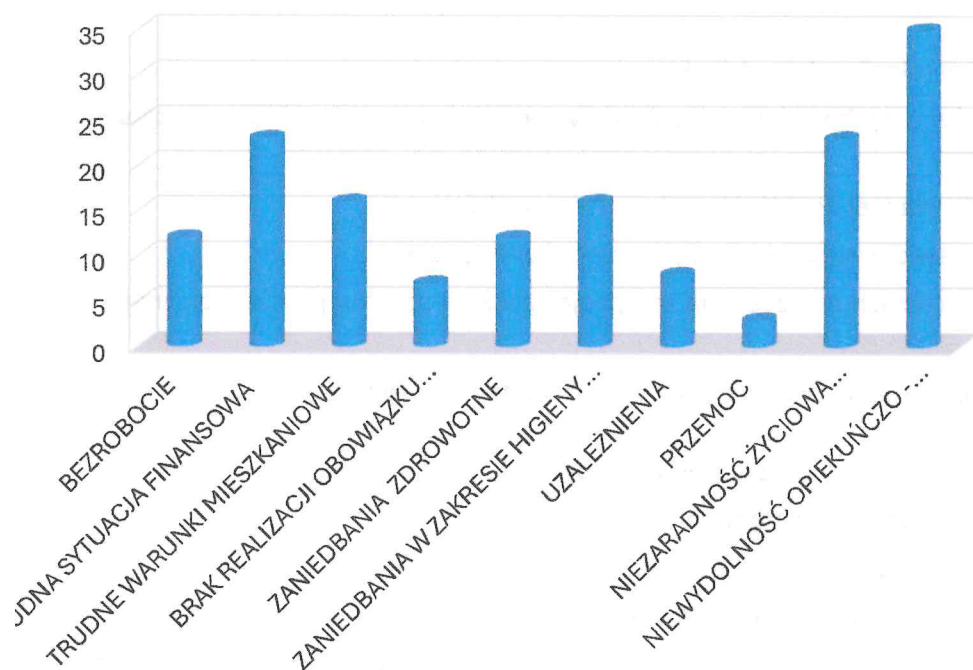
Na dzień 31.12.2025 r. ze wsparcia asystenta rodziny z Centrum Usług Społecznych korzystało 27 rodzin.

Wykres 4. Okresy współpracy rodzin z asystentem rodziny.

Problemy, z którymi najczęściej borykały się rodziny współpracujące z asystentem rodziny, to przede wszystkim niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, niezaradność życiowa rodziców, przemoc w rodzinie, uzależnienia, zaniedbania w zakresie higieny własnej i otoczenia, zaniedbania zdrowotne, brak realizacji obowiązku szkolnego, trudne warunki mieszkaniowe, trudna sytuacja finansowa oraz bezrobocie.

Wykres 5. Problemy występujące w rodzinach objętych asystenturą.

W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny prowadzone były następujące działania:

Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej oraz w nabywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:

- nauka utrzymania porządku w domu oraz właściwej organizacji obowiązków domowych,
- przygotowywanie zdrowych i niedrogich posiłków,
- kształtowanie nawyków związanych z higieną osobistą i zdrowym stylem życia,
- nauka racjonalnego gospodarowania budżetem domowym oraz planowania wydatków,
- edukacja dotycząca oszczędnego korzystania z mediów,
- wspieranie w budowaniu wzajemnego szacunku i prawidłowych relacji w rodzinie,
- pomoc w wypełnianiu wniosków dotyczących przyjęcia dzieci do przedszkola,
- informowanie o możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej.

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, w tym:

- pomoc w składaniu wniosków o świadczenia rodzinne,
- pomoc w składaniu wniosków w ramach programu „Dobry Start”,
- pomoc w składaniu wniosków o świadczenie wychowawcze 800+,
- wsparcie w uzyskaniu pomocy żywnościowej w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027,
- pomoc w uzyskaniu dożywiania w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- organizowanie wsparcia rzeczowego w postaci odzieży, mebli oraz sprzętu gospodarstwa domowego.

Poradnictwo i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów psychologicznych, w tym:

- poprawa komunikacji w relacji rodzic–dziecko,
- prowadzenie treningów psycho-edukacyjnych dotyczących radzenia sobie ze stresem i emocjami,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i nauka asertywności,
- edukacja dotycząca prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- informowanie o możliwościach skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Udzielanie pomocy w przygotowywaniu pism urzędowych i dokumentów, w tym:

- redagowanie wniosków, odwołań oraz pozwów sądowych,
- pomoc w sprawach dotyczących alimentów,
- wsparcie w sprawach związanych z władzą rodzicielską,
- pomoc w uzyskiwaniu niezbędnych zaświadczeń,
- pomoc w zakładaniu profilu zaufanego umożliwiającego załatwianie spraw urzędowych online.

Wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, w tym:

- działania na rzecz integracji rodziny i wspólnego spędzania czasu,
- poprawa relacji między rodzicami a dziećmi,
- wzmacnianie więzi rodzinnych,
- nauka stosowania metod nagradzania i konsekwencji wychowawczych,
- motywowanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka,
- współpraca z pedagogami szkolnymi, wychowawcami, kuratorami sądowymi oraz dzielnicowymi.

Wsparcie w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców, w tym:

- edukacja w zakresie profilaktyki zdrowotnej,
- informowanie o konieczności regularnych wizyt u lekarzy specjalistów,
- promowanie zasad higieny oraz zdrowego stylu życia.

Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym:

- diagnozowanie predyspozycji zawodowych,
- zachęcanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz korzystania z dostępnych form wsparcia

Pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia, w tym:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- pomoc w przygotowaniu CV i listu motywacyjnego,
- nauka autoprezentacji podczas rozmów kwalifikacyjnych,
- prowadzenie rozmów motywujących w trakcie procesu poszukiwania pracy.
-

Wspieranie aktywności społecznej rodzin, w tym:

- zachęcanie dzieci do udziału w zajęciach świetlicy środowiskowej,
- pomoc w zakwalifikowaniu dzieci na kolonie letnie,
- motywowanie rodzin do udziału w wydarzeniach organizowanych na terenie Gminy Łazy.

Podejmowane działania przyczyniały się do zwiększenia samodzielności rodzin, poprawy ich sytuacji życiowej oraz wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, a także do tworzenia stabilnych i bezpiecznych warunków do wychowywania dzieci.

W 2025 roku Centrum Usług Społecznych w Gminie Łazy realizowało działania mające na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin, zgodnie z ustawą o pomocy

społecznej oraz lokalnymi programami wsparcia. Jednym z głównych obszarów pracy placówki było udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W ramach tych działań mieszkańcy otrzymywali zarówno świadczenia pieniężne, jak i różnorodne formy wsparcia rzeczowego. W 2025 roku pomocą objęto 213 rodzin, przyznając łącznie 17 155 zasiłków i świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej. Znaczącym elementem wsparcia świadczonego przez Centrum było również zapewnienie odpowiedniego wyżywienia dzieci i dorosłych wymagających takiej pomocy. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” wsparciem objęto 31 dzieci, natomiast w ramach programu „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027” wydano 123 skierowania, z których skorzystało 225 osób, w tym 62 dzieci.

W 2025 roku w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego wsparcie otrzymało 5 dzieci w wieku od 2 do 16 lat, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z wskazaniem w pkt 7 i 8, tj. wymagających stałej lub długotrwałej opieki oraz współudziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Łącznie zrealizowano 595,5 godziny wsparcia, obejmującego pomoc w codziennych czynnościach oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Program znacząco odciążał rodziny, umożliwiając opiekunom czas na odpoczynek i sprawy osobiste, a dzieciom zapewniając wsparcie w leczeniu, rehabilitacji i edukacji oraz rozwój większej samodzielności.

Równolegle realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 2 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, obejmujące terapię logopedyczną, rehabilitację oraz zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze wspierając rozwój psychofizyczny, umiejętności komunikacyjne i samodzielność dzieci. W ramach usług specjalistycznych zrealizowano 324 godziny. Program umożliwił rodzicom korzystanie z profesjonalnej pomocy specjalistów i lepsze funkcjonowanie rodziny przy zapewnieniu dzieciom kompleksowej terapii.

Dodatkowo w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” wsparcie objęło 5 dzieci z gminy Łazy (4 w wieku 2–16 lat oraz 1 powyżej 16 lat), przy czym zrealizowano 547 godzin opieki. Dzięki temu rodziny mogły odpocząć, zregenerować siły oraz sprawniej funkcjonować, a dzieci uczestniczyły w zajęciach wspierających rozwój psychofizyczny, edukację i integrację społeczną. Łącznie działania te wzmocniły system wsparcia środowiskowego realizowanego przez CUS, poprawiając jakość życia dzieci i ich rodzin oraz zwiększając ich aktywność i udział w życiu społeczności lokalnej.

Liczba świadczeń rodzinnych realizowanych przez Centrum w 2025 roku wyniosła 7 412 i obejmowała:

- zasiłki rodzinne z dodatkami – 2 966,
- zasiłki pielęgnacyjne – 3 493,
- świadczenia pielęgnacyjne – 802,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – 10,
- świadczenie rodzicielskie – 141.

Jedna rodzina w 2025 roku skorzystała z jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, przyznawanego zgodnie z art. 10 ustawy o wspieraniu kobiet i rodzin „Za Życiem”. Liczba osób uprawnionych do świadczeń z Funduszu alimentacyjnego wyniosła 56.

Tabela 1. Formy wsparcia realizowane przez CUS w 2025 roku wraz z ich zakresem ilościowym.

Obszar wsparcia / Program	Liczba dzieci / rodzin/osób	Liczba godzin / świadczeń	Uwagi
Pomoc socjalno-bytowa	213 rodzin	17 155 zasiłków i świadczeń	Świadczenia pieniężne i rzeczowe
Program „Posiłek w szkole i w domu”	31 dzieci	–	Zapewnienie wyżywienia dzieci
Program „FEŻ 2021–2027”	225 osób, w tym 62 dzieci	–	Wydano 123 skierowania, wsparcie żywnościowe
Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	5 dzieci	595,5 h	Pomoc w codziennych czynnościach i funkcjonowaniu społecznym, wsparcie leczenia, rehabilitacji i edukacji
Specjalistyczne usługi opiekuńcze (dzieci z zaburzeniami psychicznymi)	2 dzieci	324 h	Terapia logopedyczna, rehabilitacja, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze
Program „Opieka wychnieniowa”	5 dzieci (4 w wieku 2–16 lat, 1 powyżej 16 lat)	547 h	Zajęcia wspierające rozwój psychofizyczny, edukację i integrację społeczną
Świadczenia rodzinne	–	7 412 świadczeń	Szczegółowe rozbiecie: zasiłki rodzinne z dodatkami – 2 966, zasiłki pielęgnacyjne – 3 493, świadczenia pielęgnacyjne – 802, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 10, świadczenie rodzicielskie – 141
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	1 rodzina	4 000 zł	Przyznane zgodnie z art. 10 ustawy o wspieraniu kobiet i rodzin
Fundusz Alimentacyjny	56 osób	–	Osoby uprawnione do świadczeń z funduszu

Działania Centrum Usług Społecznych nie tylko zaspokajały bieżące potrzeby rodzin, lecz również wspierały ich stabilizację życiową, przyczyniając się do poprawy warunków funkcjonowania dzieci i dorosłych oraz ograniczenia skutków trudnej sytuacji materialnej. Wsparcie świadczone przez Centrum pozwalało rodzinom zwiększyć bezpieczeństwo socjalne i wzmacniało ich zdolność do samodzielnego funkcjonowania.

2. Działalność świetlicy środowiskowej i Punktu Konsultacyjnego

Na terenie Gminy Łazy funkcjonuje świetlica środowiskowa, której działalność koordynowana jest przez Wydział Rozwoju i Komunikacji Społecznej Urzędu Miejskiego w Łazach. Placówka ta stanowi istotny element lokalnego systemu wsparcia rodzin, w szczególności tych, które przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze lub znajdują się w sytuacji kryzysowej. Jej działalność ukierunkowana jest nie tylko na zapewnienie dzieciom bezpiecznego miejsca pobytu po zajęciach szkolnych, ale także na wspieranie ich rozwoju emocjonalnego, społecznego i edukacyjnego.

Świetlica środowiskowa odgrywa ważną rolę profilaktyczną – poprzez organizację zajęć edukacyjnych, rozwijających i integracyjnych przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, wzmacnia kompetencje społeczne dzieci oraz uczy konstruktywnych form spędzania czasu wolnego. Regularny udział w zajęciach sprzyja kształtowaniu właściwych postaw społecznych, rozwijaniu zainteresowań oraz budowaniu poczucia własnej wartości. Istotnym elementem działalności placówki jest także pomoc w nauce, w tym wsparcie w odrabianiu lekcji, co przekłada się na poprawę wyników szkolnych oraz zwiększenie szans edukacyjnych dzieci.

Działalność świetlicy ma również znaczący wpływ na funkcjonowanie całych rodzin. Zapewnienie dzieciom opieki i wsparcia odciąża rodziców, a jednocześnie umożliwia im podejmowanie aktywności zawodowej lub rozwiązywanie bieżących problemów życiowych. Wsparcie specjalistów zatrudnionych w świetlicy pozwala na wczesne rozpoznawanie trudności wychowawczych oraz podejmowanie adekwatnych działań pomocowych. W 2025 roku ze wsparcia świetlicy korzystało 22 dzieci, którymi opiekę sprawowało 4 wychowawców oraz 3 specjalistów, a pomoc specjalistyczna została udzielona również 2 rodzicom.

Uzupełnieniem działań świetlicy jest Punkt Konsultacyjny dla rodzin funkcjonujący na terenie Gminy Łazy, który stanowi ważne wsparcie dla osób dorosłych. Punkt zapewnia dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, prawnej oraz mediacyjnej, co pozwala mieszkańcom na uzyskanie profesjonalnego wsparcia w sytuacjach kryzysowych, rodzinnych i wychowawczych. Korzystanie z poradnictwa umożliwia lepsze radzenie sobie z trudnościami, wzmacnia kompetencje wychowawcze rodziców oraz sprzyja podejmowaniu świadomych i odpowiedzialnych decyzji dotyczących życia rodzinnego.

Działalność Punktu Konsultacyjnego przyczynia się również do zapobiegania pogłębianiu się problemów w rodzinach poprzez wczesną interwencję oraz wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb. W 2025 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystało 27 rodzin,

udzielono 82 porad prawnych, co świadczy o dużym zapotrzebowaniu na tego rodzaju pomoc.

Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej oraz Punktu Konsultacyjnego tworzy spójny system wsparcia dla mieszkańców gminy, obejmujący zarówno dzieci, jak i dorosłych. Dzięki skoordynowanym działaniom możliwe jest kompleksowe oddziaływanie na rodzinę, poprawa jej funkcjonowania oraz przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do wzmacniania lokalnej społeczności.

3. Wsparcie rodziny w ramach działalności placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3

Ważnym elementem wsparcia rodzin w gminie jest dostęp do opieki i edukacji dzieci. W 2025 roku do żłobka na terenie Gminy Łazy uczęszczało 35 dzieci, a w szkołach nauczaniem indywidualnym objętych było 3 dzieci wymagających szczególnej organizacji nauki. Gmina zapewniała również dowóz dzieci z niepełnosprawnościami do placówek oświatowych, z którego korzystały 29 dzieci.

Placówki oświatowe i placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek), w tym szkoły podstawowe, przedszkola oraz szkoła ponadpodstawowa, realizowały działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne skierowane do dzieci, uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej. Istotną rolę odgrywały oddziały przedszkolne, w których podejmowano inicjatywy wspierające rozwój emocjonalny, społeczny oraz kształtowanie podstawowych kompetencji dzieci, przygotowujących je do dalszej edukacji. Podejmowane działania obejmowały szeroki zakres tematów, w tym bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi, w sieci oraz w sytuacjach zagrożeń domowych, przeciwdziałanie przemocy i hejtu zarówno w szkole, jak i w internecie, rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych, takich jak empatia, komunikacja i umiejętność rozwiązywania konfliktów, a także promocję zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania, higieny i profilaktyki uzależnień.

Dodatkowo realizowano działania z zakresu edukacji ekologicznej i prozdrowotnej oraz wspierano rodziców i nauczycieli poprzez warsztaty i pedagogizację w zakresie wychowania, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz odpowiedzialnego korzystania z mediów. Programy, warsztaty i kampanie edukacyjne były dostosowane do wieku uczestników – od przedszkola po szkołę ponadpodstawową – i realizowane w formie zajęć warsztatowych, spotkań ze specjalistami oraz inicjatyw o charakterze ogólnoszkolnym i środowiskowym.

Podejmowane działania profilaktyczne nie tylko wspierały rozwój i bezpieczeństwo dzieci, lecz również służyły wzmocnieniu rodziny. Rodzice i opiekunowie otrzymywali wsparcie w zakresie wychowania, kształtowania pozytywnych relacji rodzinnych oraz radzenia sobie z problemami wychowawczymi i emocjonalnymi dzieci. Dzięki temu działania profilaktyczne przyczyniały się do budowania spójnego i bezpiecznego środowiska rodzinnego, w którym możliwe jest prawidłowe funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży. Działania te miały charakter systemowy i długofalowy, a

ich celem było wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, ograniczanie zachowań ryzykownych oraz budowanie bezpiecznego i sprzyjającego rozwojowi środowiska wychowawczego.

4. Działalność profilaktyczna na rzecz wzmocnienia funkcji rodziny

Ważnym elementem działań profilaktycznych i wspierających rodziny była kampania profilaktyczno-społeczna „W dzień i w nocy – bez przemocy”, realizowana na terenie Gminy Łazy w okresie od 15 września do 19 listopada 2025 roku pod patronatem Burmistrza Łaz. Inicjatywa została przygotowana i przeprowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy domowej w Łazach oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach, przy aktywnym udziale asystentów rodziny oraz pracowników Centrum Usług Społecznych w Łazach.

Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej na temat różnych form przemocy, promowanie pozytywnych relacji rodzinnych oraz budowanie wrażliwej i odpowiedzialnej społeczności lokalnej. Podejmowane działania przyniosły istotne korzyści dla systemu wspierania rodzin, w szczególności poprzez upowszechnienie wiedzy o możliwościach uzyskania pomocy oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych i społecznych mieszkańców.

W ramach kampanii przygotowano i rozpowszechniono materiały edukacyjne w postaci ulotek i plakatów zawierających treści informacyjne oraz dane kontaktowe do instytucji udzielających wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Działania te przyczyniły się do zwiększenia dostępności informacji o formach pomocy oraz zachęcały do jej podejmowania na wczesnym etapie pojawiających się trudności.

Istotnym elementem kampanii były działania edukacyjne realizowane w szkołach. Przeprowadzono prelekcje dla uczniów dotyczące rozpoznawania przemocy, budowania empatii, bezpiecznej komunikacji oraz możliwości uzyskania wsparcia. Zajęcia prowadzone przez przedstawicieli różnych służb – w tym Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, dzielnicowych Komisariatu Policji w Łazach oraz kuratora Sądu Rejonowego w Zawierciu – sprzyjały budowaniu zaufania do instytucji publicznych oraz zwiększały świadomość młodzieży w zakresie bezpieczeństwa.

W ramach kampanii zorganizowano również warsztaty dla rodziców, które koncentrowały się na wspieraniu dzieci w sytuacjach kryzysowych oraz rozwijaniu empatycznej komunikacji w rodzinie – wzięło w nich udział 16 osób. Dla nauczycieli i pedagogów przeprowadzono zajęcia dotyczące stawiania granic bez przemocy oraz reagowania w trudnych sytuacjach szkolnych, w których uczestniczyło 19 osób. Działania te przyczyniły się do wzmocnienia kompetencji osób pracujących z dziećmi i rodzinami, co ma bezpośredni wpływ na jakość udzielanego wsparcia.

Uzupełnieniem działań były dyżury specjalistów – psychologa i prawnika – podczas których mieszkańcy mogli uzyskać indywidualne wsparcie oraz informacje dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”. Forma ta umożliwiła bezpośredni kontakt ze specjalistami i często stanowiła pierwszy krok

do podjęcia dalszych działań pomocowych.

W ramach działań edukacyjnych młodzież uczestniczyła także w wizytach w Sądzie Rejonowym w Zawierciu oraz w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach, poznając zasady funkcjonowania instytucji publicznych oraz zagadnienia związane z bezpieczeństwem w życiu codziennym i w przestrzeni internetowej. Dodatkowo zorganizowano konkurs plastyczny i fotograficzny promujący wartości takie jak bezpieczeństwo, szacunek i budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich.

Finał kampanii został poprowadzony przez jednego z asystentów rodziny z Centrum Usług Społecznych w Łazach oraz kuratora zawodowego z Sądu Rejonowego w Zawierciu, co podkreśliło znaczenie współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy i wspierania rodzin.

Realizacja kampanii przyczyniła się do wzmocnienia lokalnego systemu wsparcia poprzez integrację działań różnych instytucji, zwiększenie świadomości społecznej oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodzin. W dłuższej perspektywie działania te sprzyjają ograniczaniu zjawiska przemocy oraz budowaniu bezpiecznego i wspierającego środowiska dla mieszkańców gminy.

II. Finansowanie pieczy zastępczej

Pieczę zastępczą sprawuje się w sytuacji, gdy dziecko nie może być wychowywane przez własnych rodziców. Organizacją pieczy zastępczej zajmuje się powiat, jednak gmina uczestniczy w jej finansowaniu, współponosząc koszty pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego pierwszym umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu,
- 30% wydatków w drugim roku pobytu,
- 50% wydatków w trzecim i kolejnych latach pobytu.

Analogiczny procent wydatków gmina ponosi w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2025 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 25 dzieci z terenu Gminy Łazy. W rodzinnej pieczy zastępczej znajdowało się 17 dzieci pochodzących z 13 rodzin, natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 8 dzieci z 5 rodzin. Spośród 18 rodzin, których dzieci zostały objęte pieczą zastępczą, 6 rodzin korzystało z wsparcia asystenta rodziny. Działania asystentów były ukierunkowane na wspieranie rodzin w możliwości powrotu dzieci do ich środowiska

rodzinnego.

W 2025 roku siedmioro dzieci opuściło pieczę zastępczą:

- dwoje dzieci powróciło do środowiska rodzinnego dzięki współpracy z asystentem rodziny i zaangażowaniu rodziny biologicznej,
- dwoje dzieci zostało adoptowanych lub przysposobionych,
- w przypadku trójki dzieci brak jest dostępnych informacji o dalszym losie.

Łączny koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej w 2025 roku wyniósł 407 816,34 zł.

Ten system finansowania pozwala gminie aktywnie uczestniczyć w zapewnieniu dzieciom bezpiecznych warunków wychowania, wspierając zarówno rodziny biologiczne, jak i instytucje opiekuńcze, co jest kluczowe dla stabilizacji sytuacji dzieci i umożliwienia im powrotu do rodzin lub właściwego środowiska opiekuńczego.

III. Szkolenia

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez asystentów rodziny niezbędne jest systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych. Jedną z form doskonalenia zawodowego jest udział w różnego rodzaju szkoleniach i kursach specjalistycznych. W 2025 roku asystenci rodziny uczestniczyli w szkoleniach o następującej tematyce:

- „Planowane zmiany w polityce społecznej w 2026 roku”
- „Co nowego w asystenturze rodziny w 2026 roku”
- „Czy procedura Niebieskiej Karty pomaga dziecku doświadczającemu przemocy domowej?”
- „Jak rozmawiać z dzieckiem doświadczającym kryzysu psychicznego bądź krzywdzenia”
- „Szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji społeczności lokalnej”
- „Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy”
- „Wybrane aspekty tajemnicy zawodowej w postępowaniu z udziałem małoletnich”
- „Warsztaty z analizy danych na potrzeby opracowania dokumentów programowych”
- „Realizacja kontaktów rodzica z dzieckiem wyzwania i rozwiązywania. Jak wspierać dzieci i rodziców”
- „Jak napisać dobry program przeciwdziałania przemocy domowej”
- „LPDI instrumentem rozwoju usług społecznych w gminie/powiecie”
- „Dobrostan – zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”
- „Kontrakt socjalny”

Udział w szkoleniach umożliwia stałe rozwijanie kompetencji zawodowych asystentów rodziny, poszerzanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności niezbędnych w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności. Zdobyte podczas szkoleń doświadczenie i wiedza przyczyniają się do zwiększenia skuteczności podejmowanych działań oraz podniesienia jakości udzielanego wsparcia rodzinom.

IV. Podsumowanie

Asystent rodziny pełni kluczową rolę w systemie wsparcia społecznego, udzielając pomocy rodzinom zmagającym się z różnego rodzaju trudnościami w funkcjonowaniu i wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. Jego działania wspierają prawidłowy rozwój dzieci, które w rodzinie zdobywają podstawowe doświadczenia i uczą się funkcjonowania w społeczeństwie.

W ramach swojej pracy asystent rodziny współpracuje z członkami rodziny, rozpoznaje trudności i wspiera poszukiwanie skutecznych rozwiązań, obejmujących m.in. problemy wychowawcze, materialne czy napięcia emocjonalne. Istotnym elementem pracy jest budowanie relacji opartej na zaufaniu i otwartości, a także wskazywanie konstruktywnych sposobów działania oraz motywowanie rodziny do podejmowania zmian. Dzięki temu rodzina zdobywa kompetencje niezbędne do samodzielnego rozwiązywania problemów i lepszego organizowania życia codziennego.

Asystent współdziała również z instytucjami i specjalistami, w tym szkołami, placówkami służby zdrowia i organizacjami pozarządowymi, co pozwala na zapewnienie kompleksowego wsparcia dostosowanego do potrzeb rodziny. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej asystent rodziny wspiera przygotowanie rodziny biologicznej do powrotu dzieci, przyczyniając się do stworzenia bezpiecznego i stabilnego środowiska domowego.

Działania asystenta rodziny mają na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców, zapobieganie pogłębianiu się trudności rodzinnych oraz poprawę funkcjonowania całej rodziny, co pozytywnie wpływa na sytuację dzieci i życie społeczne lokalnej społeczności.

Podsumowując, w 2025 roku praca asystentów rodziny w Gminie Łazy przyczyniła się do udzielenia skutecznego wsparcia rodzinom w kryzysie, poprawy warunków wychowawczych dzieci oraz wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, co pozwoliło na realizację zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sporządził:

Asystenci rodziny:

Agata Kwapien

Agnieszka Cyran

